

DARBININKAS

1.000 NARIŲ A. L. R. K. M. TERŲ SAJUNGAI IKI SEIMO.

Sujuskite, sesers sąjungietės, kad jūsų garsingoji organizacija atsirasitų tūkstantinis skaičius iki Seimo.

1.000 NARIŲ LIETUVŲ DARBININKŲ SAJUNGAI IKI SEIMO!

Sujuskite, broliai sąjungiečiai, kad mūsų organizacija to skaičiaus sulauktų iki pirmojo seimo.

VOL. II Metai I. Tel. 620 So. Boston. Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juczapo Darbininkų Sąjungos. Tel. 620 So. Boston. No 27 69

Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. 242 W. BROADWAY. So. BOSTON, MASS. KOVO 7 d. (MARCH) 1916 m.

Rinkim \$5.000.000 į Liet. prekybos ir pramonės Draugiją.

Vas. 22 d. š. m. New York'e susirinkus apie trim dešėtim veikių pasiklausyti sutarties (bloko) katalikų su sandariečiais. Kadangi Tautos Taryba savo atstovo neprisiuntė tartis su sandariečiais, tai sumanyta padaryti pasikalbėjimas: kas galima būtų kartu veikti veikėjams šių dviejų sričių, del labo lietuvių ir Lietuvos. Tarp kitų apkalbėtų dalykų p. R. Karuža iš Philadelphia padavė sumanytą sutverti Lietuvių Prekybos ir Pramonės Dr-ją Lietuvos medžiagiškam pakėlimui po karę. Sumanytas p. Karužos susirinkusių tapo priimta su dideliu entuziazmu. Nežinrint, kad susirinkę žmonės buvo dviejų sričių, čia nuomone skirtumo nebuvo. Maždaug visi suprato, kad tik Amerikos lietuvių organizuoti kapitalai gali išgelbėti Lietuvą nuo pražūties. Taigi aš nors trumpai apie virš minėtą dr-ją pakalbėsiu.

Pradžioje pereitų metų dar išėinant Vilniuje "Viltis" rašė atsišaukimus į Amerikos lietuvių namų statymo amatininkus, kad po karę grįžtų į Lietuvą statyti Lietuvos išgriautas triobas. Tam pritarė ir Amerikos laikraščiai: "Draugas," "Katalikas" ir kiti. Raginti per laikraščius, kad Amerikos lietuviai po karę važiuotų į Lietuvą, pasi-likis aidu girioj, jei mes nenurodysime, kaip parvažiuosieji galės pragyvenimą daryti. Kad Amerike surinktus centus idėti, ten kur turėtų pelno ir užsiėmimą. Norintiems pirkti žemes, pradedantiems vertelgystę ar kitą kokį užsiėmimą, kad būtų kur galima gauti patarimų, informacijų, paskolos ir t.t.

Aš būdamas namų statymo amatininku, perskaitęs laikraščiuose virš minėtus raginimus ėmiau plenuoti, kaip galima būtų tinkamai praktikuoti Lietuvos amerikonišką sistemą namų statyme. Man išrodo, kad pavieniai būtų labai sunku, arba ir visai negalima. Medžiagos nors Lietuvoje yra užtektingai, bet ji žalia, neprirengeta del namų statymo. Kad prirengti tinkamai, pigiai, reikalinga dirbtuvės mašinos. Medžio medžiaga, kuri pigausia prirėgti del naudojimo namų statymo, gaminama rankomis ne mašinom, kaip tai buvo Lietuvoj daroma, atseina daug brangiau: sakyšim, durys, langai, vidurio pagrąžinimui, listvos ir t.t. O ką jau ir kalbėti apie murininkų medžiagą: cementą, plytas, kalkes, tinką, stoginę medžiagą, kas visai be dirbtuvių ir mašinų pagaminti negalima. Dirbtuves užvesti, mašinas nupirkti, reikalinga daug pinigų, kas pas lietuvius pavieniui negalima nes kapitalistų nėra. Tą patį galima pasakyti ir apie kitokių užsiėmimų specialistus, amatininkus ir darbininkus. Sakysiu: audėjai, skybėlininkai, skurų dirbėjai ir daugybė kitokių darbininkų, kurie Lietuvoj gautų užsiėmimą užvedus dirbtuves. Žalios medžiagos Lietuvos užtikinai. Žmonių A-

merike ir Lietuvoj netrukty, netik paprastų darbininkų, amatininkų, bet ir vedėjų dirbtuvių, bankų, raštinių ir t.t. Yra pas mus ir pinigų, tik jie mažą naudą neša saviem. Pelną iš lietuvių daro svetimtaučių organizuoti bankai, "building loans," ir kitoki organizuoti kapitalai, paimdami po savo globa ir lietuvių centus. Mes patys sudedam pinigų į svetimtaučių bankus, tai-gi, už mus pačių sudėtus pinigus steigia dirbtuves, mus samdydami dirbti. Svetimtaučiai tarpininkaudami tarp mus ir mus pinigų lengvai dirba ir pelną didelį turi. Kodėl mes patys negalėtume savo kapitalus be tarpininkavimo svetimtaučių sunaudoti? Galima tik reikia vienybės. Taigi, visi kas tuo gali, remkim organizuojamą prekybą ir pramonės draugiją; dėdami savus kapitalus agitacijai, geraiis patarimais. Paskemin-gai įvykdžius p. Karužos planus, surinkus bent keletą milijonų dol. ir vieną krūvą, lengva būtų dabar išgriautą Lietuvą po karę atstatyti. P. Karužos sumanyme rodos skambėjo, kad bendrovė iš savo kapitalo, pirkis šerūs dirbtuvių steigimui Lietuvoj, duos paskolai prekybos draugijoms, žemes parcelavimo bendrovėm ir t.t.

Man išrodo, kad būtų geriau, jeigu ši draugija savo kapitalu imtų veikti tiesiogiai būdu Lietuvoj, t.y. pirktų dvarus Lietuvoj, pardavinėtų mažais sklypeliais kas norėtų, duotų paskolos, turėtų savo žemes, raštų padarymų, žemės išmieravinimui, kas pirkėjams atseitų daug pigiau. Draugija steigtų dirbtuves, medžiagos gaminimui del namų statymo, namus statytų, visokias dirbtuves steigtų, kurios išrodytų Lietuvos praktiškiausios, imtusi vesti platesnę prekybą su užsieniais. Žodžiu, turėtų apimti visą Lietuvos ekonominę srytį. Tvarkyti viską turėtų draugijos pajininkai (šerinininkai) tam tikri žmonės specialistai, neturint savųjų reiktų kviesti ir svetimtaučiai, bet pirmenybė visur turėtų būti pajininkų. Jaigu panašiu būdu galima būtų sutvarkyti Amerikos lietuvių kapitalai į Lietuvos ekonominę gyvenimą vygdinti. Aš manau Amerikos lietuviai be didelės agitacijos dėtų savus kapitalus į minėtą draugiją ir važiuotų į Lietuvą, žinodami, kad prisidėję savais centais, parvažiavę Lietuvoj su pagalba draugijos galės žemes pirkti, ar sau užsiėmimą rasti.

Aš nemanau, kad šios mano taisyklės būtų geriausios, bet tikras esu, jei mes imsim gvilidenti per spaudą ir susirinkimose Lietuvos ateinantį ekonominį likimą, bus nurodymų daug geresnių. Vienas dalykas tai man aiškus: laikas pradėti svrastyti rūpintis Lietuvos ekonominiu likimu, nes didžiūmų priklauso nuo mus amerikiečių, taigi svrastykim, renkimės, organizuokimės kad iki karę pasibaigs būtume prisirengia.

Proga geriause pradėti rūpintis ekonominiu Lietuvos likimu tuojau po karę, kol svetimtaučiai Lietuvos neapsės. Antra, tai mus kaip lietuvių priedermė yra pastangas dėti, kad Lietuvą ir lietuvius svetimi neišnaudotų.

Jeigu mes po karę įstengtume paimti Lietuvos ekonomiją į savo rankas, be abejo, Lietuvos kultura ir politika rastų daug daugiau pasekmių negu kad buvo iki šiol. Lietuvai esant geresnia ekonomines sąlygose, kilant Lietuvos industrijai, prekybai, agrikulturai: rastusi daugiau inteligentijos Lietuvoj, būtų kam rūpintis Lietuvos apšvietą ir politiką. Taigi kam brangi Lietuva eikim nuo žodžių prie darbų.

A. J. Staknevičius.

PREZIDENTO VIRSUS.

Washington. — Daugelis senatorių ir kongresmanų buvo pasistatę prieš prez. Wilsoną už tai kam jis nenusiėdžia prieš vokiečių nusprendimą skandinti ginkluotus prekinis ir pasažierinius garlaivius.

Taip daryti yra priešinga internacionalėms teisėms. Todel prez. Wilson protestavo Vokietijai, nes amerikoniai, plaukintieji ant tokių garlaivių bus pavojuje.

Nekurie senatoriai norėjo, kad būtų uždrausta amerikonomams važiuoti ant tokių garlaivių. Prez. Wilson buvo labai priešingas tokiam susiaurinimui.

Galop senate buvo balsavimai ar remti prezidentą ar išleisti bilių, draudžiant amerikonomams važiuoti ant ginkluotų garlaivių. Prieš prezidentą balsavo 14 o už 68 senatoriai.

SNIEGAS JAU NEBALTAS.

Kunigaikštis Rohan, kavalerijos kapitonas, kurs grumėsi ties fortu Douaumont ir buvo du kartu sužeistas, pasakoja apie baisumą skerdynės Verduno fronte. Sako, jog tame fronte jau nesą balto sniego. Visas ten sniegas apšlakstytas krauju. Sako, jog skerdynės esanti baisi. Kunigaikštis sako, jog vokiečiai bandys kitur prasilausti francūžių liniją, o prie Verduno pradėjo mūšius tik tam kad atidų nukreipti nuo vietos, kur ištikrųjų bandys prasilausti.

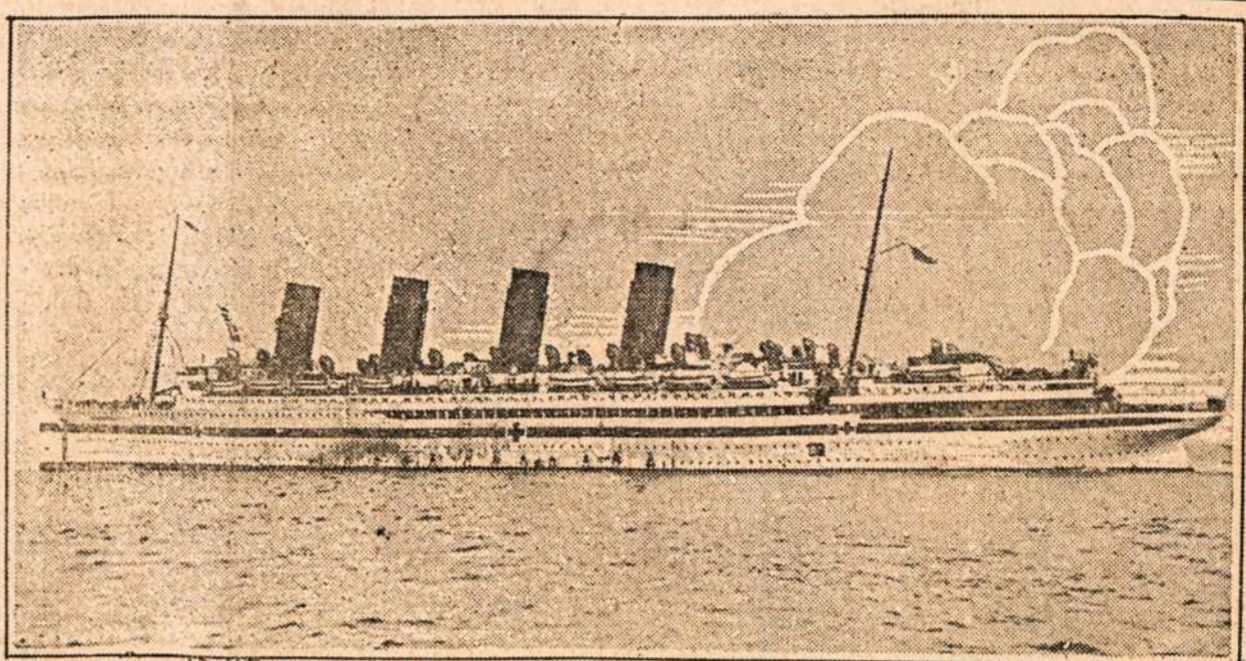
BRYAN PRIEŠ WILSONĄ.

Washington. — Buvusias valstybės sekretorius Bryan ėmė mobilizuoti savo šalininkus ir užvesti kovą prieš prez. Wilsoną. Bryan užsispyrė, kad būtų išleistas bilius, draudžiantis amerikonomus plaukti ant ginkluotų garlaivių, kuriuos pasiryžo vokiečiai skandinti, kad tuomi nepadaugytų kivrėjų tarp Vokietijos ir Amerikos. Bryan veikia paslaptomis tarp senatorių, kad toks bilius būtų išleistas.

ISNAUJO ŠAUKIA PRIE TAIKOS.

Rymas. — Popiežius išnaujo išleido atsišaukimą į kariaujančias valstybes, kad eiktų prie taikos. Negalys nurrinti, kada eina nesvietiškos skerdynės, kurios drasko visą Europą. Atsišaukime primena apie svao pirmutinius atsišaukimus.

Geneva. — Atejo žinių, jog Austrijų 37 sodžiuose apsirėškė cholera.

MAURETANIA AS HOSPITAL SHIP

Photo by American Press Association.

Šisai didis Anglijos kompanijos pasažierinis garlaivis buvo vartojamas kaip hospitalinis garlaivis. Dabar Anglijos valdžia jį sugražino savininkams, sakydama, jog jai jo jau neberekia.

KARĖS VERPETE.

Ormont (vokiečių generalio štabo stovykla Francijoj). Štai žvilgsnis į baisią skerdynę prie Verduno, kaip ją aprašo vienas korespondentas:

"Arti manęs stovi baterija didžiųjų armotų-howitzerių, kurios tik venia be palovos ugnį. Štai baterija pasivaro pirmyn ir vėl ima kriokti. Ši baterija yra viena iš daugelio kurias apmatau savo žiurnais.

Štai neišpasakytame chaoze įvyksta tvarka. Surandu skerdynės vidurį, kur girdisi nuolatiniis staigais ir sprogi-mas. Tėmydamas batarejas pamatau, kur jos ima taikyti — viena apšauda kalvą, antra miškel, o daugelis batarejų taiko savo šuvius į tolimą fortą ir kitas drutvietes.

Francūžių linija aiškiai matosi, nes iš ten matosi nuolatiniis veržimaisibombų. Matosi taip-gi francūžių pusėj kalvos, kurios tai yra drutvietės. Jas vokiečiai apšaudo, kad nutildžius tenykščias batarejas ir davus progą vokiečiams daryti ataką.

Naujas istorijos puslapis atsivertė prieš mano akis — mūšis, kuris dešimtį kartų baisesnis už Sedano mūšį. (Sedano mūšis buvo 1870 m. pradžioj rugsėjo m. Sedane vokiečiai apsupo francūžių imperatorių Napoleoną III ir po didžiū mūšių francūžai pasidavė. Nelaisvėn pakliuvo pats imperatorius, 39 generalai, 230 štabo oficeriai, 2600 šiaip oficerių ir 83.000 kar.). Teapmatau tik vieną dalį Verduno mūšio, bet ir tą, ką matau yra milžiniškas mūšis.

Šiandie visur gilus purvas. Sniegas neužsilaukė tuoj sutrypiamas. Tikimės sausesnių dienų.

Šnekejaisi su tais kareiviais, kurie šturmavo labai sudrutytą kalną, No. 344. Kuomet šauniosios vokiečių batarejos nutildė ant to kalno francūžių armotas, tai vokiečiai pasileido šturmuoti. Kelyje turėjo išsidraskyti dygliuotų vielų tvoras.

Tasai augštas kalnas dabar stovi prieš mano akimis. Jis vienija drutvietes ant abiejų pusių Meuse.

Kaip tik prie jo priėjo vokiečiai, tai iš paslaptingos vietos ėmė iš šono virsti neišpasakytą francūžių ugnis. Vokiečiai atsirado ugnies klane. Bombos tik pyška, tik sprogs-

ta. Vokiečiai stačiai mirčiai žiūrėdami į akis, su neapsakoma drasa kabinasi įkalniu per lavonus savo brolių. Bet tai dar ne viskas. Francūžai iš visų pusių dabar atsuko vambzdžius baisy armotų ir ėmė versti bombas. Visas kalnas išrodė neišpasakytu ugniakalnio išsiveržimu. Ir atsitiko taip, kad kitiems vokiečiams buvo atkiristas kelias ateiti talkon savo brolius pakliuvusiems į ugniakalnį. Per dvi dieni vokiečiai atkiristi slapstėsi kalno groviuose. Ne-reikia aiškinti, jog jiems maisto nei iš kur neatėjo.

Bet nežiūrint į tai tie narūs vokiečiai atsilaikė ir atmušinoje francūžių atakas, kol visas žemės sklypas vokiečiams pakliuvo.

Štai neseniai pro mane praėjo nelaisviai — tikri europiečiai, gražiose naujose uniformose. Praėjo ir juodukai — francūžių talkininkai — apdriske, nuplyšę, skederliuose. Tie nelaisviai ir-gi parodo, jog šturmuodami buvo nuo savųjų atkiristi ir galop buvo priversti pasiduoti.

Kareiviai, kurie neilgai teisėjo, štai vėl eina ugnin. Kareiviai yra budrūs, gyvi, pilni ramaus pasitikėjimo. Norėtas priglausti prie savo kruninės tuos šaunius vyrus."

NELAIMĖ ANT JURĖS, KOKIOS NEBUVO PASAULYJE.

Paryžius. — Jau buvo pranešta, jog Francijos skraiduolis Provence buvo sutorpėduotas Viduržeminėj jurėj. Buvo pranešta, jog su juo nus-kendo 1.000 kareivių. Bet paaiškėjo, atėjo smulkesnių žinių, jog šita nelaimė buvo didesnė, negu pirmesni pranešimai skelbė, buvo tai tokia ant jurės nelaimė, apie kokią svietas nebuvo girdėjęs.

Pasirodo, jog arti 3.300 kareivių prigirė. Francijos laivyno ministerija paskelbė, jog ant skraiduolio buvo apie 4.000 kareivių ir teišsigelbėjo 696.

Tasai skraiduolis buvo perdirbtas iš pasažierinio garlaivio į karinį laivą. Dabar jis buvo naudojamas važinėjimui kareivių į Salonikus.

Baisi buvo Titanico nelaimė, kuomet prigirė 1.595 žmonių ir išsigelbėjo 743. Tai šitoji nelaimė dvigubai baisesnė.

Kai tas garlaivis Provence buvo pastatytas, tai ant jo dau-

giausia buvo leista pasažieriu imti 1960 su tarnais ir jurininkais. Tai-gi matome, jog tas dabar laivas gabenant kareivius buvo baisiai perpildytas.

Išsigelbėjusieji tvirtina niekur nematę submarino. Laivas buvo apginkluotas 5 armotomis 14 centimetrų, dviem 57 milimetrų ir keturiomis 47 milimetrų.

Tai-gi teutonai pagal karines taisykles turėjo teisę torpėduoti tokį laivą.

ISTABIAUSI VOKIEČIŲ GARLAIVIO NUOVEIKALIAI.

Berlinas. — Didžiai įstabus darbas atlikęs, vokiečių garlaivis Moewe iš Afrikos pakraščių išsikusęs budrius Anglijos karinius laivus, parplaukė namo. Perplaukė per Šiaurinę jurę, kurią šen ir ten narsto Anglijos laivai, ir įplaukė didį Vokietijos laivyno uostą Wilhelmshaven.

Vokietijos valdžia oficialiai paskelbė, jog Moewe su savim parsivežė 199 nelaisvius ir anksu už \$200.000.

Neišpasakytas džiaugsmas kilo visoj Vokietijoj, kuomet atvyko tas garlaivis, kurs nuo karės pradžios plaukinėjo Afrikos pakraščiais, grobė talkininkų garlaivius, apiplėšęs juos skandino.

Grafas von Dohna, garlaivio Moewe komendantui suteikta pirmos klesos geležinis kryžius, o visi jurininkai gavo po geležinį kryžių antros klesos. Kaizeris pasišaukė grafą Dohną pas save ant pasimatymo.

Garlaivio Moewe nuoveikalai įstabus. Nuskandino arba į neutralius uostus įgabeno 15 Anglijos garlaivių. Tarp jų buvo ir Appah, kurį keletas Moewe jurininkų atgabeno į Sv. Valstijų uostą Newport News.

Moewe padėjo miną, ant kurios užplaukė Anglijos šarvuotis King Edward VII ir nuskendo.

VOKIEČIAI NETURI PASISEKIMO.

Paryžius. — Verduno fronte tebeina didžios skerdynės, bet vokiečiai jau nei kiek nepasivaro pirmyn. Vokiečiai dabar turi tik ginties, nes francūžai pradėjo smarkias kontraatakas. Francūžai ėmė bandyti atgauti netektas pozicijas. Ypač baisios skerdynės eina del forto Douaumont.

Vokiečiai Verduno fronte turėjo daugiau, kaip pusę milijono kareivių. Nors turi didžias jėgas, bet jų apetitą žymiai sumažino neapsakomi nuostoliai. Prie francūžių drutviečių krūvų krūvos vokiečių lavonų randasi.

VERGANT FRANCŪŽŲ DEGANTI SKYSTIMA.

Paryžius. — Vokiečiai savo atakose ant Verduno vartoja keletą rūšių degantių skystimų. Vokiečiai pasirodė gali iš tam tikrų indų purkšti deganti skystimą į francūžus. Tokiu degantiu skystimu gali purkšti iš 60 ir net 90 pėdų tolumos. Kaikurie francūžų kareiviai buvo suspirgty kaip lašiniukai ant patelnės tuo baisy skystimu.

Tuose mūšiuose vokiečiai vartojo tokių bombų, kurios leido gazus baisiai akis degnėjus.

LORDAS VERDUNO FRONTE.

Londonas. — Didžiausio Anglijos laikraščio Times ir kelių kitų didžiū laikračių leidėjas lordas Northcliffe lankėsi Verduno fronte. Jis sako, jog ten vokiečiai neprasilaus.

MUSIAI DVINSKO FRONTE.

Petrogradas. — Arti Hukštos rusams pasisekė susprogdinti 14 pakastų minų. Po to sekė laabi aštrūs susirėmimai del tų vietų, kur spirogė minos. Iš 14 rusai jau nžėmė 6.

Vokiečiai bombardavo Alsevičių sodžius, gulinti netoli nuo geležinkelio stoties Baranovičių.

RUSAI KONCENTRUOJA JĖGAS.

Zurich. — Iš Bucharesto Rumunijos sostinės atėjo žinių, jog pietinėj Besarabijoj rusai ėmė judėti ir prasidėjo ten didelis karinomenės sutrankimas.

BROCKTON, MASS. — Mirė žymus vietos socialistas T. Flood. Jo karstas buvo apvyniotas raudonomis veliavomis.

LONDONAS. — Iš Atėnų atėjo žinia, jog Mesopotamijoj Bagdadas ūmai pasiduos anglams.

PARYZIUS. — Kardinalas Mercier sugrįžo iš Rymo į Belgiją, ir savo miestą Malines.

NASHUA, N. H. Streika bėgis.

Turbūt "Darbininko" skaitytojai visi pamena, kuomet Nashuos darbininkai išėjo į streiką ir streikas dar tęsiasi be jokio nusileidimo kaip iš vienos pusės, taip ir iš kitos pusės. Paskutinėse savaitėse buvo pradėjo darbininkai lyg ir svyruoti. bet dabar streikininkai vėl gerai laikosi. Yra viltis, kad greitai bus išlaimėtas, nes darbininkai tiek laiko kovoja net penkis mėnesius. Nejuokais pradėjo savo reikalais rūpintis. Nuvargimas neišpaaskytas, darbininkai tiek laiko išstreikavę suvargo. Tai kiekvienas darbininkas gali suprasti kaip parama yra reikalinga.

Praeitomis dienomis paliuosuoti iš Manchesterio, N. H. kalėjimo streikieriai, kurie streiko pradžioje buvo suareštuoti ir be kancijos laikomi šovirš 4 mėnesius. Trys paliuosuoti, o ketvirtas nubaus-tas ant keletos metų kalėjimam.

K. Barauskis.

Eina iš So. Bostono utarninkais, ketvergais ir subatomis Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga.

Prenumeratos kaina: Metams tris kartus savaitėje \$3.00 Pusmečiui " " " \$1.50 Atskiras numeris 3c. Laiškus, korespondencijas pinigus siųskite adresu:

"DARBININKAS," 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"DARBININKAS" (The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper. Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.-C. Association of Labor. Subscription Rates: Yearly \$3.00 6 months \$1.50

Advertising rates on application Address all communications to DARBININKAS, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Lenkų pasikešsinimas.

Iš tikrų šaltinių esame sužinoję, jog lenkų tautos vadai... Tada pasirodo, kad priešų mes turime daugiau negu reikia.

Ar mes įstengsime nuo tu visų priešų atsigtinti? Pakol mūsų krutinėse plaka lietuviškoji širdis, ir gįslose teka lietuviškas kraujas...

Gavome žinią, jog netrukus į Ameriką atvažiuoja Juozas Gabrys. Su juo atvažiuoju, beabejo, prasidės smarkešnis visų mūsų veikimas.

Budėkime, broliai! Baisus Lietuvai pauojus artinasi!

IŠVAŽIAVIMĄ ATIDĖJO.

Tautos Tarybos įgaliotiniai Dr. Bielskis ir kun. Bartuška važiuoti į Lietuvą turėjo išvažiuoti kovo 4. Del kaikurių priežasčių išvažiavimą atidėjo ant kovo 16 d.

NELAIMĖS IR UŽMUSIMAI DARBE.

Pennsylvanijos valstijos dirbtuvėse per pirmas 16 dienų vasario m. sužeidimų darbe buvo 13.027. Išėina, kad kasdien toj valstijoje per minėtas 16 dienų buvo sužeista veiki 1.000. Buvo dienų, kada buvo sužeista daugiau, kaip 1.000 darbininkų. Vieną dieną sužeidimų buvo 1.190.

Per pirmas 16 dienų vasario m. buvo užmušta dirbtuvėse minėtos valstijos 92 darbininku. Tiek užmušimų ir sužeidimų buvo dirbtuvėse, be kasyklų.

Per sausio m. šių metų Pennsylvanijos dirbtuvėse sužeidimų buvo 13.465, užmušimų 129.

Pereitais metais Suvienytų Valstijų kasyklose dirbo 750.000 darbininkų. Iš jų užmušta buvo 2.264. Mainų biuras išrodinėja, jog nelaimių skaičius kasyklose žymiai mažina. Išrodinėja, jog pereitais metais nelaimių skaičius buvo mažesnis per pastaruosius 16 metų.

AMER. LIET. TAUT. SANDAROS POSĖDŽIO PROTOKOLAS.

1. New York, N. Y. Vasario 22 d. Waldorf Astoria hotelyje (ant 5 ave., prie 34 gatvės) svetainėje N. 116 turėjo įvykti sriovių susižaviavimas. Bet kadangi nepribuvo atstovų iš katalikų pusės...

2. Susižaviavimam pribuvo: J. O. Širvydas, Dr. Dambrauskas, M. J. Vinikaitis, R. Karuža, P. Norkunas, J. B. Strimaitis, Kun. Dobužinskas, T. Paukštis, Dr. J. Šliupas, J. Staknevičius, K. Strumskis, Kun. Žindzius, F. Živatkauskas, M. Bučinskas, Kun. Švagždytis, St. Gegužis, J. Ambrazievis, B. Ščegauskas, Kun. Bukoveckis, V. Ambrozevičius, St. Šimkus, Dr. Klimas, P. S. Vilmontas, P. Vaitkus, V. Abramavičius, J. Lapinskas ir daugelis kitų.

3. Susižaviavimą atidarė A. L. T. Sandaros pirmininkas ir paaiškino jo tikslą. Paskui pakvietė p. J. O. Širvydą kaip taikymosi su katalikais komisijos narį pranešti apie dalykų stovį.

4. Pasirodo, kad nepribuvo taikomos komisijos vienas narys p. A. Rimka. Sandaros centro komitetas į jo vietą šiai dienai nukirčia p. J. Vinikaitį.

5. Pirmininku visam susižaviavimui nuskirta p. R. Karuža, o sekretoriumi p. Norkų.

6. P-as J. O. Širvydas išdėsto plačiai visą tą darbą, kurį atliks su katalikais taikymosi komisija. Pasirodė, kad katalikai nėra prisitę šin susirinkimam savo įgaliotų atstovų. Prieštas delei kurių katalikai neprišiant savo atstovų išaiškina T. Tarybos sekretoriaus kunigo F. Kemėšio laiškas, kuris skamba sekančiai: Am. Liet. T. Sandaros Koalicijos komisijai per p. J. O. Širvydą, Brooklyn, N. Y.

GG:—

Ką tik dabar esu gavęs iš Tautos Tarybos narių jų nuomonės apie sumanytą bloką su sandariečiais. Trumpai suglaudus tos nuomonės taip atrodo:

1. Visi Tautos Tarybos nariai norėtų, kad Sandariečiai stotų į bendrą darbą su lietuvišiais katalikais.

2. Mažne visi Tautos Tarybos nariai yra tos nuomonės, kad bendras veikimas išspradžių teturėtų būti politikos dirvoje — kovoje už Lietuvos politiką laisvę.

3. Pasekmingai tarties apie bloką tautininkų su katalikais galėtų iš pusės tautininkų tik ingaliotieji didžiųjų tautininkų organizacijų S. L. A. ir T. M. D.

4. Koalicijos komisijon, išrinktoji Sandariečių susižaviavime Philadelphiaje 1 ir 2 dd. SLA, neturi ingaliojimo nei SLA, nei TMD. Ta koalicijos komisija išrinkta liuosai suvažiavusių tautininkų, neturėjusių tikrų ingaliojimų nuo tautininkų organizacijų, ypač nuo SLA ir TMD.

5. Minėtoji koalicijos komi-

sija negali daryti jokių nutarimų, prie kurių turėtų paskui taikintis didžiosios tautininkų organizacijos, nes tos organizacijos nėra davusios koalicijos komisijai tam tikrų ingaliojimų. Tuo tarpu Tautos Taryba turi ingaliojimą nuo visų didžiųjų lietuvių katalikų organizacijų, veikti politikos srityje. Taigi ir pasitarimas Tautos Tarybos ingaliotinių su koalicijos komisija neturėtų tvirtų pasekmių, kadangi vienų ir kitų teisės nėra lygios.

6. Del išdėstytų priežasčių nutarta (mažne vienbalsiai) nešiusi savo atstovo į Brooklyno suvažiavimą 22 vasario, o tik nusiųsti laišką Tautos Tarybos nuomonę tame dalyke, kartu išreiškiant pageidavimą, kad Am. L. Sandara pasistengtų padaryti intekmę į didžiausias tautininkų organizacijas SLA. ir TMD. kad šios duotų reikalingus ingaliojimus Am. L. Sandarai, arba jos koalicijos komisijai tarties bloko reikalais su Tautos Taryba, arba kad stačiai išrinktų savo atstovus į Tautos Tarybą, prisilaikant jos konstitucijos.

7. Pagal Tautos Tarybos nustatytą sutvarkymo pamatą, organizacijos, turinčios įvairiose valstijose nemažius kap 1.000 narių, renka po 1 atstovą į Tautos Tarybą, gi organizacijos, turinčios mažiau, kaip 5.000 narių — po du atstovus. Jeigu Am. L. Sandara taps pastovi organizacija, tai, žinoma, ir ji galės dalyvauti Tautos Taryboje viršiau minėtoms sąlygomis.

8. Būtų pageidaujama, kad tuojau po abiejų susivienijimų seimų galėtų suvažiuoti arba ingaliotina tuo Tautos Tarybos ir tautininkų didžiųjų organizacijų, arba, dar geriau — naujoji ir pilnoji Tautos Taryba naujoje sąstatoje.

Visa tai Tamstoms pranešdama, lietu

Su tikra pagarba, T. T. Sekr. Kun. F. Kemėšis.

7. Persiakaičius tą laišką ir pasirodžius, kad šiuom tarpu negalima nieko svarstyti link sudarimo bloko priinama svarstyti neatbūtinu svarbiu klausimu.

8. Dr. J. Šliupas praneša, kad Vasario 24 d. Suvienytų Valstijų kongresas svarstys klausimą kuom gali pagelbėti Suvienytos Valstijos pavergtos Europos tautoms. Delei to klausimo buvo svarstomos rezoliucijos inėštos į kongresą per kongresmanus J. Farrą ir Londoną. Dr. J. Šliupas praneša, kad vasario 24 d. delei tu inėštų rezoliucijų kongresas išklausus delegacijus nuo pavergtųjų tautų: lenkų, žydų, ecerų, ete. Dr. J. Šliupas praneša, kad jis tą dieną tenai būsiąs nuo lietuvių ir prašo, kad kartu su juomi važiuotų dar kėli kaip iš tautininkų pusės, taip ir iš katalikų.

Sandaros suvažiavimas ir svečiai iš katalikų pusės tą Dr. J. Šliupo pasidarbavimą vienbalsiai paremia ir išrenka važiuoti Washingtonan ant 24 vasario šiuos delegatus: — Dr. J. Šliupą, R. Karužą, J. Kazakevičių, P. S. Vilmontą, Dr. Bacevičių ir J. Vinikaitį.

9. Išsireiškia, kad čionai galima būtų panaudoti tie paraišai, ką yra surinkusi Tautos Taryba. Svečiai iš katalikų pusės prisizada kad jie toje linksme pasidarbuos išsiųsdami savo delegatus. Ir delei šio dalyko inėšta rezoliucija:

Tautinės Sandaros Komisijos susirinkimas tarties delei vienybės su katalikais ir kartu keles dešimtis veikėjų šiandien neįvyks sutarčiai bendro veikimo svarstė tarp kito ko apie siuntimą delegacijos į Washingtoną, nutarė prašyti susirinkime esančių svečių katalikų sriovės kreipties kuoveikiausiai ir savo organizacijas, kad jos pasiųstų iš savo tarpo delegatus į Washingtoną. Jeigu gi toki yra siunčiami, tai kad nuvažiavę tenai veiktų išvien.

Svečiai iš katalikų pusės pasižadėjo, kad jie laike vienos dienos susinės su savo organizacijomis ir išsiųs kartu kelis delegatus.

10. Pasirodo, kad vokiečiai blovai informuojami apie lietuvių, o prie dabartinių aplinkybių, kuomet veik visa Lietuva vokiečių rankose tos informacijos būtina reikalingos. Todel nu-

tarta pinigiskai paremti lakraštį vokiečio kalboje, kuris išėidint Lietuvoje. Taip-pat delei parėmimo to būtino reikalo nutarta kreipties į Tautos Fondą, kad ir jis prisidėtų parėmimui.

11. Kyla klausimas kaip mes turime atsinešti į katalikų sriovę. Nutarta atsinešti kogeriausiai. O į jų paduotas išlygas (žiurėk. §6 Tautos Tarybos laiška) atsakyta sekančiomis rezoliucijomis:

Susirinkimas išklauses pranešimą nuo Tautos Tarybos ir plačiai visus punktus apsvarstės, inėša sekančias rezoliucijas:

1. Tutos Tarybos pranešimo paragrafas 2-ras linkėja susidėti tautiečių-demokratų sriovei ir katalikų sriovei tik politikos dirvoje. Mes, remdames didžiūmos visuomenės opinija ir Philadelphiaje buvusio vidurinės sriovės susižaviavimo nutarmais, pasiliekaime nuomonėje kad gelbėjime Lietuvos medžiagiškai ir atbudavojime Lietuvos po karės, reikia mūsų visų sriovių sudėti pastangas. Todel ir toliaus darbuodamies delei bloko, mes šitą linkėjimą pastatome.

2. Jeig upagaliaus tarantis tiktai vien politikškam darbu, kaip T. T. sumano, tai ir tam vidurinė lietuvių amerikiečių sriovė nemato reikalingos sankcijos nuo SLA ir TMD, nes tos dvi organizacijos, viena yra ekonomiška-kulturiška, antra literatėiška-kulturiška. Šitokį politikos darbą vidurinė sriovė atstovauja Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Ant tokio pamato politikoje mes ir pasiliekaime.

3. Philadelphiajos susižaviavimas, rinkdamas koalicijos komisiją, nereikalavo ingaliojimų nuo SLA ir nuo TMD. kaip T. T. reikalavimam pastato. Tas susižaviavimas buvo politikškos orgnizacijos, pirmiaus žinomos po vardu Tautiškoji Partija, susidedančios iš kuopų ir klubių, kurie egzistuoja jau nuo daugelio metų. Todel suvažiavime išrinktoji komisija yra reprezentuojanti vidurinės sriovės politikšką platformą ir programą.

4. Mes į Tautos Tarybą žiurime kaip į katalikiškųjų organizacijų bendrą išpildomąjį komitetą. Tokio komiteto vidurinės sriovės neturi, todel mes nei nelyginame teisių Tautos Tarybos su koalicijos komisijos teisėmis. Koalicijos komisija tiktai tarpininkauja specialiam klausimui, būtint suartinimui tautininkų ir katalikų sriovių ir sutvėrimui bendros Amerikos Lietuvių Tarybos.

Priešas. Į Tautos Tarybos reikšmę mes žiurime kaip nužtektiną lietuvių politikškamę gyvenime: 1) ji negali būti vadinama Tautos Tryba, nes joje nėra atstovų nuo mūsų visos tutos, k. v. iš Didžiosios Lietuvos, iš Mažosios Lietuvos Prūsuoje, iš arti milijono lietuvių Rusijos senose ir naujose kolonijose, iš lietuviškų kolonijų Škotijoje, Kanadoje, Argentinoje ir kitur, kur dikėiai lietuvių gyvena ir savo organizacijas turi; 2) jeigu Amerikos lietuvius imti, tai ir jų visų Tautos Taryba nereprezentuoja, nes joje nėra inėję mūsų visos tris, ar bent kolkos dvi, politikškos sriovės; 3) jeigu paimti tik ir katalikų organizacijas į Tautos Taryboje, tai ir tai tenai aiškiai politikškjų organizacijų nėra, išimant L. K. Federaciją, kuri vienok nėra organizacija susidendanti iš kuopų ir klubių.

5. Ant visko, kas augščiau pasakyta, pasiremiant, mes matome negalimu ineiti į Tautos Tarybą, nepermainant jos vardo ir sąstato, ir jeigu lietuvių katalikų sriovės nenorės pakeisti savo pažiūrų ir reikalavimų išreikštų nuo paragrafo 2-7.

6. Lietuvos padėjimas eina kasdieną rūstyn, ir nukentėjusių lietuvių šelpimas išvieno taip greitai yra reikalingas, kad mes nenorime ty karštų reikalų atidėti ir laukti pakol įvyks susivienijimų seimai, kurie nieko bendro neturi su Lietuvos šelpimu. Todel mes stovime užtai, kad tautininkų ir katalikų sriovės veikia suseitų kruvon rinkime aukų išvieno, kaipo tarpe lietuvių, taip ir tarpe visų Amerikos žmonių.

7). Susirinkimas, matydamas, kad nežiurint į pirmiaus suteiktas viltis sueiti į bendrą darbą, vienok šiame sriovių susirinkime Tautos Taryba dalyvauti, išreikia pasigalėjimą, kad katalikų sriovės šiuo sykiu pasielgė netakingai ir vieton suejimo į bendrą darbą Lietuvai ir visam mūsų gyvenimui, parodė aiškų nepasijimą ant lietuviams brangių vienybės darbų.

12). Pasirodo, kad iš tautininkų pusės ir atskirai iš katalikų pusės rengimasi iš Suv. Valst. valdžios išgauti dienų aukų rinkimui po visus Suv. Valst. Pasirodo, kad jei eis tame klausime atskirai abi pusės, tai nei viena nieko nepelnys ir dienos negaus. Nutarta kaip galint eiti išvien, jei katalikų pusė gautų rinkimui aukų dieną, tai jiems padėti, nežiurint per kokį fondą tos aukos eis. Išreiktas tik pageidavimas, kad jei tautininkai veiks, tai kad aukų dalis eitų rep jų fondo.

13). Ant vietų Lietuos Gelbėjimo ir Tautos Fondus jungti kruvon, kad jie vienas kitam nekenktų, nes vis vien aukos iš tu dviejų fondų siunčiamos vien ir ton pačion vieton.

14). Kad sriovių laikraštėjų redakcijos kiek galint švelnintų toną apkalbėjimuose įvairių reikalų.

15). Posėdis užsidarė ant 9:55 valandų vakare. Posėdžio pirmininkas R. Karuža. Posėdžio sekretorius P. Norkus. Lietuvių Komercijinės ir Industrialinės bendrovės organizacijinio posėdžio protokolas.

New York vasario 22 Waldorf Astoria hotelyje (ant 5 ave. ir 34 gatvės) buvo laikytas įsteigiamasis susirinkimas Lietuvių Komercijinės ir industrialinės bendrovės. Jame dalyvavo visi susirinkusieji tame hotelyje delei vienijimosi tautininkų su katalikais. (Žiur Tautinės Sandaros posėdžio protokolo §2). Posėdis atsibuvo protarpje Tautinės Sandaros posėdžio, kuomet buvo jis pertrauktas delei parašymo rezoliucijų (Žiur §11 Sandaros posėdžio).

1). Pirmininko vietą užėmė p. M. J. Vinikaitis, o sekretoriumi — P. Norkus.

2). P-s R. Karuža perskaito ilgą draugijos projektą straipsnio formoje. (Jis telpa šiame N kitoje vietoje.)

3). Veik visi susirinkusieji ima balsus. Kiekvienas išreikia nuomonę, kad tokia bendrija mums būtina reikalinga. Nėra nei vienos nuomonės, kuri būtų prieš tai. Apkalba detalus. Vienbalsiai nutarta sutverti Lietuvių Komercijinę ir Industrialinę bendriją. (Lithuanian Commercial and Industrial Co.)

4). Laikiniai direktoriais išrinkta: 1) Kun. J. Dobužinskas, 2) V. Ambrozevičius, 3) St. Staknevičia, 4) Dr. Bacevičia, P. S. Vilmontas, 6) R. Karuža, 7) kun. J. Žindzius, 8) M. J. Vinikaitis, 9) M. Bučinskas, 10) B. Ščegauskas, 11) J. O. Širvydas.

Šie direktoriai pasistengs sutaisyti bendrijos statutą ir inkorporuoti New Jersey Valstijoje nemažiau kaip ant 100,000 dolerių.

5). Iđininku susirinkimas išrinko p. M. Bučinską.

6) Direktoriai iš savo tarpo išrinko centro valdybą. Pirmininku — P. S. Vilmontas. Vice-pirm. — Dr. Bacevičia ir M. J. Vinikaitis.

Susir. sek. — R. Karuža. Fin. sek. — Kn. J. Dobužinskas. Iđininkas viso susirinkimo išrinktas — M. Bučinskas.

7). Akcijų didumas — 10 dolerių.

8). Rinkti iš žmonių pasižadėjimus pasidėti į bendriją pinigų, kurių 10 nušimtis turi būti sumokėtas bėgyje vieno mėnesio.

9). Laike susirinkimo susirinkusieji pasižadėjo sudėti apie 2,000 dolerių.

10). Visas organizacijinis darbas paliktas direktoriams ir centro valdybai. Posėdžio pirm. M. J. Vinikaitis. Posėdžio sekret. — P. Norkus.

Kaip bausis mūsų yra Verduno fronte kiekvienas supras iš to, jog ant to fronto 8 mylių ilgumo iššaujama 1.000.000 dienoje.

Baisnesio pragaro niekur negalima rasti.

Kas girdėti Lietuvių kolonijose.

CHICAGOS NAUJINIENOS.

Chicago A. L. Mot. Sąjungos pirmasis apskritis galutinai susiorganizavo pėtnyčioj, vasario 18 dieną. Delegačių nuo 6 Mot. Są-gos kuopų susižaviavo į šv. Jurgio parapijos svetainė arti 20. Pasitarta apie būsimąją A. L. Mot. Są-gos parodą, kalbėta apie kuopų padidinimą ir inėšta rezoliucija, pasmerkianti p. A. Rimką, "Ateities" redaktorių, už pasikėsinimą išgauti nuo kun. F. Kemėšio išpažinties sakramento paslapstis.

Paskui išreikšta pageidavimas, kad visos Chicago A. L. Mot. Są-gos kuopos aukautų kiek galėdamos Tautos Fondui.

Apskričio laikine pirmininke išrinkta pni A. Nausiedienė, raštininke — p-lė M. Overlingaitė.

Lietuvos Vyčių IV kuopa,

Dievo Apveizdos parapijoje į naują \$10 — \$10.000 Fondą paaukojo 50 dolerių, iš kurių 40 dolerių paskirta iš kuopos iđdo; 10 dolerių sudėjo p. L. Šimutis ir kitas tos kuopos vyčiai.

Bravo, Liet. Vyčių IV kp. jaunimas! Daugiaus mums tokių!

Vyčių 16 kuopos naują sumanytą parėmė viena dešimke; nors tai ir nedidelė auka, bet visgi parodo, kad Amerikos lietuvių katalikiškasis jaunimas pirmiausia kiekvieną gražų sumanytą paremia.

L. D. S. 29 kuopa vos tik gimusi šv. Jurgio parapijoje, jau pradeda šiek-tiek judėti. Vasario 20 dieną laikė susirinkimą, kuriame sutvarkyta kuopos reikalai.

Nekalto Pras. šv. Marijos Panos merginų draugija nedėlioj, vasario 20 dieną šv. Jurgio parapijos svetainėje turėjo "Dvilypių metų-dvilypį šokį." (Leap Year Dance.) Publikos, išimtinai jaunimo, prisirinko pilna svetainė. Ir kas nuostabu, labai gražiai užsilaike. Pas lietuvius tas naujiena. "Kepurninkus" ir "cigarninkus" galėjau ant pirštų suskaičiuoti.

Pelno nuo baliaus, kaip pasakojo rengėjas, likių gal daugiaus šimto dolerių, iš kurių manoma šiek-tiek paskirti ir nuo karės nukentėjusiems Lietuvoje. Gražus tai sumanymas, apie kurio išpildymą nėra ko ir abejoti, nes N. P. Šv. M. P. merginų draugija, tai viena iš veikliausių ant Bridgeporto. Nuvargintai karės Lietuvai jau ne vieną auką suteikė.

Jaunimo Apšvietos draugija nelabai senai Meldazio svetainėje (West side) iškirto Chicago lietuviams labai nepaprastą šposą. Pagarsino, kad rengiamas jos (J. Apšv. draugijos) teatras "R. Branceo P. Caruco" teatras yra:" parasytas gyvu ir augštoj lietuviškoj literaturoj, kompanaujasis grigorėiškas airijoniškas operniško giedojimo, filozofo-artisto Caruco"... ir pasivėlino sau kiekvieną lietuvių ir lietuvių ant šio vakaro užkvietė: "nes ši drama yra mokslėška ir apart to ant šio vakaro yra užkviesta chorai, aktetai, ypatingai šviesios Tautos Illinois pagelbos mišrus choras, programinė orkestra gros tiplionališkai recetonališkai mighlodomiškas muzikos selectionus"... Ant šio stebuklingai mokslėško vakaro neteko būti, bet apie jo mokslėškumą neabejoju; tuli pasakojo, kad visas vakaras labai buvo panašus į itališkus "makaronus."

A. Vitkausko neseniai susiorganizavusi teatralėška kuopelė vasario 20 d. Hull House teatre statė "Mirtų Vainiką." Sulošta, anot atsilankiusiųjų pasakojimo, neblogiausia

Vasario 27 dieną ta pati kuopa statė West Side Auditorium teatre "Pilėnų Kunigaikštį."

Štai jau ateina laikai, kad ir moterys pradės savo gyvenime apsižvalgyti labiausiai šventadieniais, kad girtuves valdžios uždarytos. Niekadus nemaniau, kad būtų galima vyrams eiti per karčemininkų stubas nedėdieniais taip lygiai, kaip paprastomis per atdaras girtuves ir gerti tą brogą, rudalų ir degtinę ir dar-gi vietoje penkių centų už bonkutę imti 10c. Štai atsitikimas iš kurio sužinojau.

27 d. vasario išėjus mano vyrui į bažnyčią 7-toje valandoje rytmeti, o aš sakiau neužsikalbėk su draugais pareidamas, nes sutrukdytum laiką. Man taip-gi reiks eiti į bažnyčią mišų šv. išklausti.

Nesulaukus pareinant, palikau visa ką, nuėjau į bažnyčią, o pargrįžus namo 1-mą valandą pietų, atradau jį namieje jau gerokai prisitrukusio. Paklausus, kame prisigėrė, nieko neatsakė. Tai-gi iš tų ypātų sužinojau, kad atsilanko pas tą karčemininką N. ant Lawrence gatvės. Laiko netrukdymada, nuėjau ir nurodėty vietą. Užklausu karčemininkas ar nėra tokio ir tokio vyro, norėdama tikrai sužinoti ar ta pati vieta, kur prisigėrė ir kur yra parduodama alus ir degtinė šventadieniais. Ji man atsakė jau valanda kaip išėjo.

Tai-gi aš jau pranešiau, idant nesigriaudytų po laikui, kad bus suareštuoti valdžios už pardavinėjimą alus ir degtinę uždraustose dienose. Sakiau aš pati pasirūpysiu tai padaryti.

Išgirdus, tuojaus pradėjo aiškities, kad pas juos mažai tegeria. Pargrįžus man namo sulaukus vakaro, pradėjau kalbėt apie dienos praeitį ir kad kalbėjau su karčemininke. Tai-gi mano vyras atsakė: tu beveik už dyką ant tos moters užėi. Teisybė, mes pas juos mažai tegeriam. Tai kur gi? užklausu. Atsakė pas tulą N. ant North Leonard gatvės ir dar pas kitą tik skersai ant tos pačios gatvės, kurių vardus pavardes šį kartą užlyčiau.

Tai-gi čia pasirodo, kad Waterbury'io karčemininkų stubas šventoms dienoms, nedėdieniais yra atdaras girtuves. Ar-gi jiems neužtenka atdarų pragarų kas diena, kur šti."

šv. Kryžiaus parap. klebonas, kun. A. Skripka, vasario 22 dieną apvaikščiojo 25 metų kunigavimo jubiliejų. Garbų jubiliejantį pasveikinti susirinko nemažus svietėškių ir kunigų būrelis. Palinkėta kun. A. Skripkai visokių laimių ir pasisekimų. Kun. A. Skripka Chicagočių labai mylimas ir gerbiamas.

Ilgiausių metų! Didelės lietuviškos svetainės pastatymo ant Bridgeporto užmanymą kelia Chicago A. L. A. apskritis. Kaip girdėti, kuopos savo spēkomis to užmanymo negali įvykinti; greičiausiai bus kreiptasi pas Chicago lietuvius biznieriūs.

"Nedėlios Naujienoms" sustojus eiti, Chicago's socialistai labai dvasioje nupuolė, o "Naujienų" redakcijoj būta didelių šturmų.

"Katalikas" laikui bėgant žada kasdieną išėidinėti net 8 puslapių, kuomet tos permainos įvyks nieko nesakoma.

Oras Chicagoje labai nepastovus. Zmonės dažnai sirguliuoja; neretai į dieną įvyksta kelios oro permainos. Dabar jau oro truputį pradeda jausti pavasarį (jei tas Chicagoj yra galimu daiktu).

Nelaimingu atsitikimu, ypatingai su gatvekariais pasitakai labai dažnai. Tik šios savaitės laike susimūšė keli gatvekariai. Pažeidžiama daug žmonių.

Reporte ris.

WATERBURY, CONN.

Neduokime geliuoti.

Štai jau ateina laikai, kad ir moterys pradės savo gyvenime apsižvalgyti labiausiai šventadieniais, kad girtuves valdžios uždarytos. Niekadus nemaniau, kad būtų galima vyrams eiti per karčemininkų stubas nedėdieniais taip lygiai, kaip paprastomis per atdaras girtuves ir gerti tą brogą, rudalų ir degtinę ir dar-gi vietoje penkių centų už bonkutę imti 10c. Štai atsitikimas iš kurio sužinojau.

27 d. vasario išėjus mano vyrui į bažnyčią 7-toje valandoje rytmeti, o aš sakiau neužsikalbėk su draugais pareidamas, nes sutrukdytum laiką. Man taip-gi reiks eiti į bažnyčią mišų šv. išklausti.

Nesulaukus pareinant, palikau visa ką, nuėjau į bažnyčią, o pargrįžus namo 1-mą valandą pietų, atradau jį namieje jau gerokai prisitrukusio. Paklausus, kame prisigėrė, nieko neatsakė. Tai-gi iš tų ypātų sužinojau, kad atsilanko pas tą karčemininką N. ant Lawrence gatvės. Laiko netrukdymada, nuėjau ir nurodėty vietą. Užklausu karčemininkas ar nėra tokio ir tokio vyro, norėdama tikrai sužinoti ar ta pati vieta, kur prisigėrė ir kur yra parduodama alus ir degtinė šventadieniais. Ji man atsakė jau valanda kaip išėjo.

Tai-gi aš jau pranešiau, idant nesigriaudytų po laikui, kad bus suareštuoti valdžios už pardavinėjimą alus ir degtinę uždraustose dienose. Sakiau aš pati pasirūpysiu tai padaryti.

Išgirdus, tuojaus pradėjo aiškities, kad pas juos mažai tegeria. Pargrįžus man namo sulaukus vakaro, pradėjau kalbėt apie dienos praeitį ir kad kalbėjau su karčemininke. Tai-gi mano vyras atsakė: tu beveik už dyką ant tos moters užėi. Teisybė, mes pas juos mažai tegeriam. Tai kur gi? užklausu. Atsakė pas tulą N. ant North Leonard gatvės ir dar pas kitą tik skersai ant tos pačios gatvės, kurių vardus pavardes šį kartą užlyčiau.

Tai-gi čia pasirodo, kad Waterbury'io karčemininkų stubas šventoms dienoms, nedėdieniais yra atdaras girtuves. Ar-gi jiems neužtenka atdarų pragarų kas diena, kur šti."

armonikos nenustoja iki nakties dvyliktos pliekdami nuolatinės girtuoklių polkas ir walcus.

Kiekvienas iš mūsų galim suprastikokią garbę šiandienos me iš to turime. Tankiai matome, kai svetimaučiai praedami tyčiojasi paantrydami tara-ra ta-ra-ra. Tai ar jau tik tiek karčemininkai išmano patys save ant juoko laikyti.

Gerbiameji lietuviai, laikas žengti pirmyn kviečiu visas Waterbury'io moteris ir susipratusius vyrus tame dalyke stoti į eilę, imti ranką rankon ir dirbti, idant sustabdyti tuos biauirus pasielgimus su pagelba valdžios, kuri jau senai yra uždariusi smukles. Atminkim, kad mūs broliai Lietuvoje kraują ir ašaras lieja, kiti gi rūpinasi kovoja už liuosių, autonomiją, savyvaldą, aukoją, renka aukas, idant sušelpiti ten vargstėčius, žodžiu sakant rūpinasi dabartiniu vargingu padėjimu ir giateityje tikimės sulaukti geresnių pasekmių.

Kodel gi mes augščiau minėtame dalyke taip apsilieję, turėdami prieš save pragarus atdarus darlgi šventadienius. Akis užmerkėme ir tylin.

Tai-gi manau užteks šių sykių. Antru syk daugiau parasyti aplink pasižvalgus.

Waterburietė.

KEARNEY, N. J.

20 vasario čionykštė Sūnų Lietuvos dr'ja turėjo parengusį prakalbas Hautmano svetainėje Harrison, N. J. Buvo pakviestas kalbėtojas Liet. Dr'jos atstovas p. St. Šimkus, kad parinkti aukų del karės nukentėjusiems lietuviams. Pribuvo ir daugiau svečių su p. Šimkum iš Elizabeth kun. Žindžius, taip-gi ir vietinis klebonas kun. Jakštys.

S. L. Dr'jos surengtas prakalbas atidarė vietinis klebonas Jakštys, ir perstatė p. Šimkų. S. L. Dr'ja turėjo išrinkus iš draugijos narių F. M. Petrulionį prakalbų atidarymu ir programo vedimu. Nes jis buvo daugiausiai pasidarė baves, kad pakviesti p. Šimkų. Bet pradžios programo Petrulionis nevedė, tik jis užbaigė. Kada dr'jos rengėjai užklauso, kodel taip programo vedėjas atliko neprimindamas nei kas rengė prakalbas, tai Petrulionis atsakė, kad jisai nežino, kodel klebonas taip padarė prakalbose. Gal būtų klebonas svarbią rolę atlošęs, kad su žinia vakaro vedėjo, būt padaręs ir tuomi būt buvus geresnė tvarka. Ponas Šimkus savo kalboj gana plačiai apibrėžė apie bausiąją Europos kruvinąją katastrofą, apsakė kaip mūs tėvynė Lietuva daugiausiai kenčia. Beklausant nevienas ir apsišaršojo. Kalbėtojas ragino aukoti kiek išgalint, kad sušelpiti savuosius badaujančius ir šaltį kenčiančius; nes kitataučiai lietuvių nešelpia. Smagu buvo klausyti tokios gražios pono Šimkaus prakalbos. Užbaigęs kalbą p. Šimkus rinko aukas. Laikė rinkimo aukų p-lė M. Juknelytė padekliamavo "Mūsų Šalis Jukneliukas padekliamavo "Kareivio Mintis" ir vietinis Byrutės bažnytinis choras vedamas p. A. Kaminskio padainavo "Rūtele Žaliuok" ir "Kur bėga Šešupė."

Minėtose prakalbose aukavo šios ypatos: kun. F. Jakštys \$10, Ant. Gerulaitis \$3.00, Pr. M. Petrulionis, Kazimieras Moeckus, Ant. Jakenevičius, Juoz. Starkus, Ant. Jonaitis, M. Kubiliūtė, Vikt. Mekionis, S. Kazokaitė po \$2.00; K. Tunkėvičius \$1.50; J. Raičiūlis, K. Bilinskis A. Daunoras, Juoz. Miknis, Juoz. Savickas, J. Pūlionis, J. Mašinauskas, F. Moklosaitė, J. Kairis, M. Smadziuniūtė, M. Valasavičiūtė, R. Abramaitienė, Juoz. Kubilius, Jul. Juodzevičiūtė, V. Juodzevičiūtė, K. Nakrošius, P. Juškevičius, J. Povilauskas, L. Šikorskis, A. Nakrošaitienė, J. Baltrūkonis, Jul. Bačienienė, Ona Šimkiūtė, M. Juodzevičienė, J. Baicenas, G. Jakimavičiūtė ir Jon. Kubilius po \$1.00. Paminėtų suaukoto

\$59.50. Smulkių aukų \$14.13. Viso suaukoto \$73.13.

Visus pinigus paėmė p. Šimkus ir sakė pasiųs tiesiai į Rusiją Petrogradan Liet. Selp dr.-jai.

Po rinkimo aukų p. Šimkus kalbėjo apie dailę ir dainas ragindamas jaunimą prie tos dailės. Ponas Šimkus padėkojė už aukas ir surengimą vakaro apleidė svetainę.

Sūnų Lietuvos Dr'jos Narys.

ATHOL, MASS.

Iš jaunimo veikimo.

26 d. vas. būrelis vaikinų bei merginų statė scenoje trijų aktų veikalą "Amerika Partije." Publika turėjo progą linksmai praleisti vakarą, besiklausant gero veikalo. Rolles turėjo paėmė sekantieji: Bekampio — A. Petrusis, Bekampienės — A. Braškaitė, Agotos — M. Andriulionaitė, Vincio siuvėjo — V. Matulis, Faidbėko — K. Sadelskas, Jaunikio — J. Čebatoris, Piršlio ir žydo karčemininko — J. Aidikonis, Piemenuko — J. Andriulionaitė. Kaip žinau artistai jau nebe pirmą sykį, tai-gi ir roles atliko neprasčiausiai, žodžiu sakant pusėtinai pavyko sulaukti ir artistų negalima nupeikti. Permainose scenos buvo deklamacijos, kurios gana gerai pavyko padeklemtuoti. Po lošimui buvo dialogas, kurį atliko dvi mažukės mergaitės. Buvo dar dainų, sudainavo kelios čia gimusios mažos mergaitės, už ką gavo gerą padėką delnų plojimu. Vakarielis buvo skiriamas vietinei šv. Pranciškaus parapijai. Mirta Zailskienė, vicepirm. — Marijona Ražienė, rašt. Ona Stočkienė, išdin. p-lė Anastazija Petrauskaitė.

Bėgant laikui, bus išrinkti išdo globėjos ir kiti konstitucijos reikalavimai bus išpildyti.

Toliau, pirm. paaiškino nekuriuos, iš svarbesnių konstitucijos punktų, kvietė, norinčias prisidėti prie Sąjungos, prisiryti ir paduoti vardus, pavardes. Tokių tad atsirado net apie 39. Instodamos į apšvietos skyrių pirmiausiai užsimokėjo po 50 c. instojimo.

Pagaliaus, svarstė kokio darbo reikės pirmų-pirmiausiai stverties. Vietinis klebonas P. Saurusaitis patarė kad laikui bėgant suvienyti į vieną Sąjungos kuopą visas vietinias moterų draugijas, nes sako kuri vienybė tai yra ir galybė. Tam sumanymui susirinkimas pritarė ir ketino mėginti vykdyti gyveniman kiek vėliaus.

Be to, buvo ir kitų dangeis įnešimų bei gražių sumanymų, iš kurių sekantis likos priimtas susirinkimo.

Visu pirmu, girdi yra reikalas platyti apšvietą tarpe moterų ir merginų. Tam tikslui išsyrinko komisiją arba mokytojus iš tų pačių, kurios mokys, vienos antras, rašyti, skaityti ypač lietuviškai, o prie to ir angliškai. Toji mokykla bus kas ketvergo vakarą, pradedant nuo pusė po septynių, senosios mokyklos kambaryuose. Taipos-gi yra Sąjungos omenyje, kad laikui bėgant bus įvesti ir kiti įvairūs apšvietos skyriai, išdirbinių ir tt. O be abejonės ši Sąjungos, A. L. R. K. M. Draugija pakels mūsų luomą, atneš gausių vaisių netik Tautai-Tėvynei bet ir Dievui.

Tečiau, šis yra labai malonus apsišėikimas, kad Waterbury'io kaip moters taip ir merginos siekias prie tokių prakilnių tikslų ir taip sparčiai stverias už darbo, kurio ir yra devynios begalės. Valio Moterėlės ir Merginos!!!

V. Rūta.

TAMAQUA, PA.

Čionais subatoje vasario 26 d. šv. Petro ir Povilo parapijos choras parengė balių Dubausko salėj. Pažymėtina, kad nors balius buvo rengiamas bažnytinio choro ir bažnyčios naudai, bet ant jojo mažai atsilankė parapijonų, nes vos tik keli. Bet nežiūrint to visas balius nusisekė puikiai, choras gryno pelno gavo apie 86 dol. — Prie surengimo balius daugiausiai pasidarė ir tam užmanymui pradžia davė p-lė J. Pilišauskiūtė. Taip pat ir kitos choristės su didžiu pasižventimu darbavosi nepaisant ten jokių užmėtinėjimų ir prisikabinimų nuo parapijonų. Šuprantama, kad Tamaques

lietuviai, kurie neatsilankė baliui, dar nepriaugo lyg vienybės ir kultūriškumo. — Dar sekantios ypatos dalyvavo: P-lė O. Nukliūtė, A. Nukliūtė, St. Kudžiūsa, J. Vasariūtė, J. Vaillioniūtė, Iz. Vaillioniūtė, E. Martenkiūtė, H. Kučinskaitė. Iš vyrų dalyvavo sekantieji: F. Gvazdikas ir A. Stankevičius.

Garbė už tai šv. Petro ir Povilo parapijos choristėms už jųjų toki pasižventimą!... Prutėnis.

WATERBURY, CONN.

Esant pribrendusiam, A. L. R. K. Moterų Sąjungos klausimui, štai pora savaičių atgaisusitvėrė iš keletos moterų ir merginų, taip pavadinus komitetą, kurio tikslas buvo kad sukviesti susirinkimą ir įsteigti Waterbury'je, tai jau senai reikalingą, A. L. R. K. Moterų S-gos kuopą. Kas paskėmingai ir įvyko. Vasario 20 dieną š. m., apie pusė septintos vakare, naujosios mokyklos svetainėje.

Ir gana skaitlingas būrelis, moterų ir merginų atsilankė į susirinkimą. Tas tai parodo kad dalykas yra svarbus.

Minėtam komitetui perstatė dalykų stovį susirinkimui, paaiškinus svarbą, naudą ir kaip yra čionais reikalinga Moterų Sąjungos kuopa, be maž visos susirinkusios pritarė šiam sumanymui.

Paskiaus tapo išrinkta valdyba, į kurią pateko viršmėnėtas komitetas ir visos pilnos blaivininkės; būtent: pirm. — Mirta Zailskienė, vicepirm. — Marijona Ražienė, rašt. Ona Stočkienė, išdin. p-lė Anastazija Petrauskaitė.

Bėgant laikui, bus išrinkti išdo globėjos ir kiti konstitucijos reikalavimai bus išpildyti.

Toliau, pirm. paaiškino nekuriuos, iš svarbesnių konstitucijos punktų, kvietė, norinčias prisidėti prie Sąjungos, prisiryti ir paduoti vardus, pavardes. Tokių tad atsirado net apie 39. Instodamos į apšvietos skyrių pirmiausiai užsimokėjo po 50 c. instojimo.

Pagaliaus, svarstė kokio darbo reikės pirmų-pirmiausiai stverties. Vietinis klebonas P. Saurusaitis patarė kad laikui bėgant suvienyti į vieną Sąjungos kuopą visas vietinias moterų draugijas, nes sako kuri vienybė tai yra ir galybė. Tam sumanymui susirinkimas pritarė ir ketino mėginti vykdyti gyveniman kiek vėliaus.

Be to, buvo ir kitų dangeis įnešimų bei gražių sumanymų, iš kurių sekantis likos priimtas susirinkimo.

Visu pirmu, girdi yra reikalas platyti apšvietą tarpe moterų ir merginų. Tam tikslui išsyrinko komisiją arba mokytojus iš tų pačių, kurios mokys, vienos antras, rašyti, skaityti ypač lietuviškai, o prie to ir angliškai. Toji mokykla bus kas ketvergo vakarą, pradedant nuo pusė po septynių, senosios mokyklos kambaryuose.

Taipos-gi yra Sąjungos omenyje, kad laikui bėgant bus įvesti ir kiti įvairūs apšvietos skyriai, išdirbinių ir tt. O be abejonės ši Sąjungos, A. L. R. K. M. Draugija pakels mūsų luomą, atneš gausių vaisių netik Tautai-Tėvynei bet ir Dievui.

Tečiau, šis yra labai malonus apsišėikimas, kad Waterbury'io kaip moters taip ir merginos siekias prie tokių prakilnių tikslų ir taip sparčiai stverias už darbo, kurio ir yra devynios begalės. Valio Moterėlės ir Merginos!!!

oklyn'o sudainavo keletą dainelių, kurios išėjo labai gerai.

Pasibaigus teatrui prasidėjo šokiai ir linksmas trepsėjimas. Reikia pripažinti, kad teatras pilnai pavyko, nes buvo parengtas be svaiganančių gerimų ir publika buvo užganėdinta. Kad ir šaltas oras pasitaikė, bet publikos buvo pilna svetainė ir draugijai pelno liks.

Linkėtina draugystėms, kad ant kožno parengto pasi- linksimimo, pikniko arba balius taip gražiai užsilaikytų ir apsieitų be svaigalų. Teat. Raštinkas.

APIE LIETUVIŲ DARBININKUS LIETUVOJE.

Laikraščiuose tankiai yra rašoma apie Amerikos lietuvis-darbininkus, apie jų darbą, bei jų gyvenimą. Bet niekuomet, arba visai mažai tegalima patėmyti laikraščiuose apie darbininkų gyvenimą ir jų darbą Lietuvos miestuose. Juk ir tenai vargsta šimtai lietuvių įvairiose dirbtuvėse.

Kadangi būdamas Lietuvoje dirbau keliose dirbtuvėse, tai nors trumpai aprašysiu apie darbininkų padėjimą, ir kaip yra išnaudojami tenai darbininkai. Nors, beabejones žinome darbininkų gyvenimą Lietuvoje, bet paminišiu tiktai apie svarbesnius dalykus.

Paprastai, žmogus norėdamas gauti darbą, (turiu omenyje odų dirbtuves) turi duoti "prikazčikui" 10 rublių, tai tiktai tuomet darbą gauna, kitaip jokiū būdu negalima geresnio darbo gauti. Tai jau paprastas dalykas. Bet negana to, gavęs darbą, ir išdirbęs savaitę, subatos vakare draugai su kuriais dirbi (tenai dirba "partijomis", kuriose yra po 5, 10, ir 15 žmonių) veda karčemon ant "maliduvkų", ir naujas darbininkas turi duoti ant pragėrimo 10 rublių, o kartais tos "maliduvkos atseina apie 15 ir 25 rublių, žiūrint prie kokio darbo dirba.

Jeigu geresnis darbas, tai ir ant "maliduvkų" daugiau reikia pragerti.

Zinoma per prievartą niekas neima, jeigu nenori neik su jais ant "maliduvkų," bet jau tuomet nei gal dirbsi, nes atėjus darban panedėjai, seni darbininkai pradeda visokiais būdais kankinti savo naująjį draugą. Paprastai dviese nekisioja odas, tai pridėda tiek, kad žmogus nepripratęs prie tokio darbo negali panešti, ir nenorėdamas prarasti savo sveikatą, turi mesti darbą.

Pamenu atsitikimą, kuris aiškiai parodo kaip nežmoniškaip apseina su savo naujais draugais. Paėmė prie darbo naują darbininką, ir tas nenorėjo jiems atiduoti savo sunkiai uždirbtų pinigų. Kuomet jis atėjo darban, jo draugas su kuriuo nešė odas, būtinai norėjo, kad jis mestų darbą, ir pridėjo daugiau odų negu paprastai yra nešama. Bet naujasai paėmė ir nešė. Tat kitą kartą jo draugas pridėjo dar daugiau, bet matomai naujasai buvo stipresnis negu jis, nes pakėlė, o senasai darbininkas panaudojo visas savo spēkas norėdamas pakelti nau-

žemės, bet tuojaus krito. Daktaras pripažino kad jis patūrė, ir jis po kelių dienų mirė.

Ir pamenu daug atsitikimų kad per tą nežmonišką paprotį, kiti netekdavo rankų, ir ant viso amžiaus pasiliko ubagais. Panašiai atsitikdavo su tais, kurie dirba prie mašinų. Naujajį draugą netiktai kad nemokina kaip dirbti, ir kaip apsieiti su mašina, bet visokiais būdais stengiasi jam kenkliminimo, pikniko arba balius taip gražiai užsilaikytų ir apsieitų be svaigalų. Teat. Raštinkas.

Linkėtina draugystėms, kad ant kožno parengto pasi- linksimimo, pikniko arba balius taip gražiai užsilaikytų ir apsieitų be svaigalų. Teat. Raštinkas.

APIE LIETUVIŲ DARBININKUS LIETUVOJE.

Laikraščiuose tankiai yra rašoma apie Amerikos lietuvis-darbininkus, apie jų darbą, bei jų gyvenimą. Bet niekuomet, arba visai mažai tegalima patėmyti laikraščiuose apie darbininkų gyvenimą ir jų darbą Lietuvos miestuose. Juk ir tenai vargsta šimtai lietuvių įvairiose dirbtuvėse.

Kadangi būdamas Lietuvoje dirbau keliose dirbtuvėse, tai nors trumpai aprašysiu apie darbininkų padėjimą, ir kaip yra išnaudojami tenai darbininkai. Nors, beabejones žinome darbininkų gyvenimą Lietuvoje, bet paminišiu tiktai apie svarbesnius dalykus.

Paprastai, žmogus norėdamas gauti darbą, (turiu omenyje odų dirbtuves) turi duoti "prikazčikui" 10 rublių, tai tiktai tuomet darbą gauna, kitaip jokiū būdu negalima geresnio darbo gauti. Tai jau paprastas dalykas. Bet negana to, gavęs darbą, ir išdirbęs savaitę, subatos vakare draugai su kuriais dirbi (tenai dirba "partijomis", kuriose yra po 5, 10, ir 15 žmonių) veda karčemon ant "maliduvkų", ir naujas darbininkas turi duoti ant pragėrimo 10 rublių, o kartais tos "maliduvkos atseina apie 15 ir 25 rublių, žiūrint prie kokio darbo dirba.

Jeigu geresnis darbas, tai ir ant "maliduvkų" daugiau reikia pragerti.

Zinoma per prievartą niekas neima, jeigu nenori neik su jais ant "maliduvkų," bet jau tuomet nei gal dirbsi, nes atėjus darban panedėjai, seni darbininkai pradeda visokiais būdais kankinti savo naująjį draugą. Paprastai dviese nekisioja odas, tai pridėda tiek, kad žmogus nepripratęs prie tokio darbo negali panešti, ir nenorėdamas prarasti savo sveikatą, turi mesti darbą.

Pamenu atsitikimą, kuris aiškiai parodo kaip nežmoniškaip apseina su savo naujais draugais. Paėmė prie darbo naują darbininką, ir tas nenorėjo jiems atiduoti savo sunkiai uždirbtų pinigų. Kuomet jis atėjo darban, jo draugas su kuriuo nešė odas, būtinai norėjo, kad jis mestų darbą, ir pridėjo daugiau odų negu paprastai yra nešama. Bet naujasai paėmė ir nešė. Tat kitą kartą jo draugas pridėjo dar daugiau, bet matomai naujasai buvo stipresnis negu jis, nes pakėlė, o senasai darbininkas panaudojo visas savo spēkas norėdamas pakelti nau-

Plėšikai!

Turi bijotis. Apieplėšimai ir apvogimai atsitinka kožną dieną Beabejones Jūs skaitėt vakar laikraščiuose apie apieplėšimus. Tu nežinai, gal rytoj tas pats tau atsitiks, jeigu neapsisaugosi. Geriausia apsauga — tai geras revolveris. Turi rasti kožnoj stuboj savo apsigynime. Didelis išpardavimas tik ant trumpo laiko.

Detektyviškas automatiškas Revolveris 32 ar 38 kalibrų vertas \$15.00 tik už \$3.45

Detektyviškas dubeltarvis vertės 8 dol. tik už vas septynių šūvių revol. \$2.45

Didelė vertė už mažą sumą, todėl nelauk, idėk 20c. stempomis į laišką paminėk kurį revolverį nori, prisiusim Tau tuojaus tiesiog į stubą. Likusią sumą užmokėsi kuomet tau priduos. Detektyviški revolveriai yra geriausi pilnai garantuoti. Jeigu būtum neužganėdintas, mes sugrąžsim pinigų. Pasiskubink prisiusiti užsakymą tuojaus. Adresas:

Hammond Sale Co., Dep. R. 20, St. Louis, Mo.

Tie, kurie turi Metraštį, sako, kad jame visas pasaulis.

NE VISI DAR ŽINO, kad Metraštis yra vienas tų retų leidinių, kuri nusipirkęs niekas nesigaili.

O geras Metraštis buvo ir bus kiekvienam reikalingu dalyku, tokio dalyku be kurio negalima apsieiti. Metraštis reikia pasigauti per ištus metus kas savaitė po keletą kartų.

Dauguma iš mūs dar gerai atsimeina kokią svarbią rolę lošė kalendoriai arba metraščiai anais liūdais laikais, kuomet mums span da buvo užginta mūsų tėvynėje.

Kalendorius arba metraštis buvo tuomet mūsų brolių švietėjų, visokių žinių, patarimų, rodų straipsnių pasiskaitymų teikėju — žodžiu kalendorius tuomet užvadavo laikraščius ir knygas.

Vienok tuometiniai kalendoriai buvo ir neišvengtinai turėjo būti mažyčiai.

Kas kita šiais laikais. Kitokie laikai, kitokios gyvenimo sąlygos ir kitoks gyvenimas. Turime visokių organizacijų, įstaigų, apšiai laikraščių, knygų, gyvenimas verda, kunkuliuoja, daug jame visokių apsišėikimų, kuriuos tinkamai pažymi ir nušviečia geri laikraščiai.

Prie šitokio atsimainiaus gyvenimo turi būti pritaikytas ir kalendorius arba metraštis.

Siems, t. y. 1916 metams, visuose atžvilgiuos nusisekusį ir prie šiandieninio gyvenimo pritaikytą Metraštį išleido Liet. Kat. Spaudos Dr.-ja.

Tik žiūrėkime, kaip tas Metraštis puikiai prie dabartinio gyvenimo pritaikytas.

Siais laikais turime visokių veikėjų, laikraštininkų, visuomeninkų, įvairiose srityse pasižymėjusių vyrų ir moterų, kunigų ir svietiškių, apie kuriuos girdime, skaitome, apie kuriuos indomaujame.

Su viršum šimto tokių pasižymėjusių asmenų fotografijų rasi didžiam e Metraštyje.

Mes Amerikos lietuvių turime visokių įstaigų, bažnyčių, mokyklų. Visų bažnyčių paveikslus rasi dailiam e Metraštyje.

Amerikos lietuvių katalikai turi visokių organizacijų, naujinių dr.-jų, apie kurias kiekvienam svarbu žinoti. Apie visas didžiausias organizacijas gražius ir aiškius aprašymus atrasi gražiam e Metraštyje.

Katalikams indomu, svarbu žinoti, kaip stiprūs yra katalikai Amerikoje, kokias jie turi čia organizacijas, įstaigas. Apie tai gausiai žinių rasi puošniam e Metraštyje.

Baisi karė eina Europoje. Apskrita tos karės apibudinimą ir apie šios karės priežastis rasi šauniam e Metraštyje.

Pereitais 1915 m. daug darbų atliko Amerikos lietuvių. Nudugnų tų darbų ir lietuvių gyvenimo apsišėikimų apibudinimą rasi rimtame Metraštyje.

Katalikų priešininkai be paliovos užpuldinėja, peikia, žemina Bažnyčią, tikybą, dvasiškių. Kiekvienas katalikas privalo suprasti nepamatingumą tų užmėtinėjimų. Ką atliko Bažnyčia, ką išrado ir nuveikė katalikų mokslavysiai mokslo, kultūros, apšvietos, pažangos srityje rasi viską apimančiam e Metraštyje.

Indomu žinoti apie septynis brolius miegančius, apie Lourdo stebuklus, kaip atsirado kortos, gerai turėti surašę visų popiežių, Suv. Valstijų prezidentų, visų žemės valstybių, didžiausių miestų. Visa tai rasi gausiam e Metraštyje.

Toli gražu ne viskas čia paminėta, kas yra milžiniškam e Metraštyje.

Metraštyje rasi kokio didumo yra lietuvių gubernijos, kiek kurioj yra bajorų, sodiečių, žydu, lietuvių, katalikų, stačiatikių, kiek ant žemės yra tikėjimų ir po kiek kiekvienas tikėjimas turi išpažintojų, kiek Amerikoje nigerių, kiek tautų Europoje, po kiek kurioj valstybėj kareivių atseina ant 1.000 gyventojų, po kiek kainuoja brangiausios pasaulyje paveikslai, kur kiek didžiausios pasaulyje knygnai, po kiek senovėje už vergus mokėta, kokių ir kiek atseina karalių šeimynų užlaikymas. Bet rašyk, nerašyk vis vien nesurašysi visako, kas yra neišpasakytam e Metraštyje.

Apie ką tik indomauji, apie tą rasi Metraštyje. Neatidėliodamas pirk, o turėsi visiems metams malonaus skaitymo.

Kaina 75c. Drūtuose apdaruose \$1.20. Išsirašykite iš "Darbininko" knygų krautuvės. Adresas: "DARBININKAS", 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Račiuno Nauji Judanti Paveikslai Iš Karės lauko Bus Utarninko vakare KOVO-MARCH 7 d. 1916m. Ant Concordia Salės KAMPAS Northampton ir Washington Sts. Wilkes Barre, Pa. EXTRA! Bus sudainuota Illiustruotos karės dainelės per ponia E. Račiunienė.

KĄ TIK IŠEJO IS SPAUDOS NAUJOS ST. ŠIMKAUS KOMPOZICIJOS. 1) "Oželis" mišriam chorui prie pijano 60c. 2) "Scherzo" pijanui (solo) 60c. 3) Šia nedėlėle" mišriam chorui prie pijano 25c. 4) "Plaukia sau laivelis" vienam balsui arba moterų chorui prie pijano 40c. Galima gauti tiktai "Muzikos" redakciijoje: 3214 CEDAR STR., PHILADELPHIA, PA. Ten pat galima gauti "Keturiuos dainos" vienam balsui prie pijano — 80c. Daug užsisakant — didelė nuolaida. DARBININKO DOVANELE Darbininkams kaina tik 5c. Šioje knygelėje randasi straipsniai, kurie buvo "Darbininke" skyriuje: "Iš po darbininko plunksnos," Tuose straipsniuose yra gausybės sveiko, darbininkiško, praktiško proto minčių. Visi straipsneliai vaizdingi, malontūs, simpatiški meilūs, pamokinanti, perspėjanti, pakastinanti. Verta didžiausio išplatino. Kalba švelni, lengvutė, o ne kokia dirbtinė. "Darbininkas" tą daro ir galės daryti delto, kad jo išleistas knygos greitai išperkamos.

"Darbininko" Agentai.

PAS KURIUS GALIMA UŽSI-
RAŠYTI "DARBININKA" IR
PIRKTI PAVIENIAIS
EGZEMPLIORIAIS.

- Ramanauskas J. Oak St. LAWRENCE, MASS.
- Valatka Simonas, 2903 Ann St. Kvieta Simonas, 333 Wharton St. Mitkin J. 307 N. 6-th St. Sefeltaiti J. 1224 Nectarine St. Stalkus P. 1306 Coalton St. Svagždis J. 3604 Earp St. Trepkus F. 3585 Salmon St. Poteckas S. 2833 Winton St. PHILADELPHIA, PA.
- Glemza A. 837 No. 8-th St. SPRINGFIELD, ILL.
- Jonča Ant. Box 569 MELROSE PARK, ILL.
- Comenduly J., R. F. D. 1 Box 151 HARRISBURG, ILL.
- Danisevičius J. 26 White St. WESTFIELD, MASS.
- Abraėiskas P. 187 Ames St. Vaitekunas Bros. 10 Arthur St. Stiga J. 6 Arthur St. Meškiniš B. P., 35 Arthur St. Peter Sharks 85 Webster St. MONTELLO, MASS.
- Alubecky Anthony, 43 Bissell St. SO. MANCHESTER, CONN

- Križauskas I. P. 102 East Center St. Zelonis Juozas, Dutch Hill SHENANDOAH, PA.
- Čepliauskas 64 New Orbistrown BELLSHILL, SCOTLAND.
- Venčius J. 35 Union St. Dykehead Shotts Lanarkshire SCOTLAND.
- Viesula Kazimieras, 1160 Washington St. Jerusevičia Jonas, 1048 Washington St. Grigas Kazimieras, 1111 Washington St. NORWOOD, MASS.
- Bilinskas Vincentas, 29 Morris St. WEST LYNN, MASS.
- Geros Fr. 40 Pearl St. CHARLESTOWN, MASS.
- Sarapas B., 23 Sheldon St. Potecky Ant. 234 Park St. Knežiš J. 10 Hungerford St. HARTFORD, CONN.
- "Amerikos Lietuvis," 15 Millbury St. Migauskas T. 21 Ledge St. Jurgelionis R. So. Harlem St. Grigaitis K. 42 Suffolk St. Zinkuviene Cicilija, 8 Langdon St. Zataveckas Pr., 20 Hacker St. Pocius J. 25 Lafayette St. WORCESTER, MASS.
- Žindzius A. 15 E. 23-rd St. BAYONNE, N. J.
- Maksavitis Z. 271 E. 10-th St. NEW YORK, N. Y.

- Lapinskas J. 2014 Peoria St. Nausėda Antanas, 1656 Wabansia Ave., Jurgis Tamošaitis, 3233 Auburn St. CHICAGO, ILL.
- Naujokaitis J. 47 Planet St. Commercial Road East LONDON, ENG.
- Ramoška A., 654 W. Saratoga St. BALTIMORE, MD.
- Paul Šukys, 2120 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.
- Bugnavičius, 307 Bates St. LEWISTON, ME. Ant. Rudokas Box 198 POQUONOCK, CONN.
- Zavorskis Vincas, 507 East St. NEW HAVEN, CONN. Gavronskis Ben. 49 Congress Ave. Vasiliauskas J. 820 Bank St. Buskus B. J. 866 Bank St. Kovas Juozas, 21 Congress Ave. WATERBURY, CONN.
- Saučiūnas J. 460 Park Ave. BRIDGEPORT, CONN. Gailiūnas Jonas, The Lithuanian Store, Antanas Baronas, 55 South St. ATHOL, MASS. Petruilionis Pranciškus, 326 John St. HARISON, N. J.
- Ulėinskas Ipolitas, 87 Franklin St. PATERSON, N. J.
- Lukšas P. 314 Walnut St. Svidziūtė A. 194 New York Ave. Vaškevičiūtė Barbora 71 Warwick St. Kralikauskas J. 91 Warwick St. NEWARK, N. J.
- P. J. Garjionas, 23 So. 20-th St. IRVINGTON, N. J.
- Mečionis K. 335 John St. HARRISON, N. J.
- Balėtinus Ignacas, 131 Inslie St. ELIZABETH, N. J.
- Stanulevičius J. 291 Clinton St. BINGHAMPTON, N. Y. J. Spurga, 184 Grand St. Strumskis Adolf, 184 Grand St.

457 Pleasant St., Norwood, Mass. Literatiška Komisija. Kun. F. Kemėšis, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass. Pr. Gudas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass. F. Viraks, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Leonas Kundrotas vargonininkas. Buvo vargoninku Vanamie, Pa. po to nežinia kur dingo. Sužinoję kas apie jį meldžiu pranešti jo antrašą, nes labai svarbų reikalą turiu už ką iš kalno tariu ačiū. Juozas Klimavičius. 10 Hill Park, ave. Pittston, Pa.

"DARBININKO" keliaujantis AGENTAS.

kuris įgaliotas rinkti prenumeratas, apgarsinimus "Darbininkui".
Pas jį taip-gi galima atnaujinti senas prenumeratas.
Jis dabar laukosi Waterbury'je, Conn. ir apylinkėse.

SVARBUS PRANEŠIMAS NEWARK'O N. J. IR APIE-LINKIŲ LIETUVIAMS,
jog naujai išleista "Metraštį" L. R. K. Spaudos Draugijos, galima gauti klebonijoje po No. 207 Adams St., Newark, N. J. Patartina kiekvienam jį įgyti, nes sulig jo vertės visai nebrangus. Kaina be apdarų 75c. Su apdarais \$120.

TEL. BACK BAY 4200
DR. F. MATULAITIS
Ofiso. Adyenos Gydo visokias ligas 1-3 P. M. 7-9 P. M. Priėmikia, Akištas.
419 Boylston St., Boston, Mass.

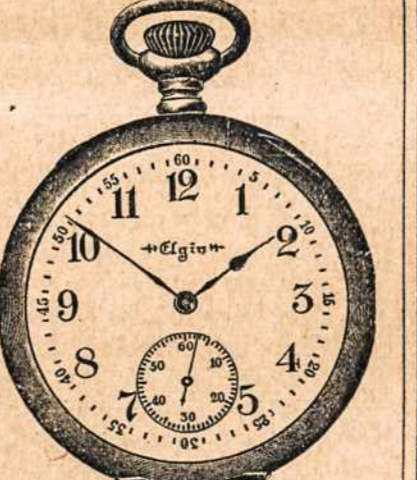
PIRMOS KLESOS DANTISTAS
Dantis ištraukiami ir pripildomi visai be skausmo, su geriausiais prietaisais, su naujų išraimų. Visą darbą gvarantuojame.
DR. W. T. REILLY
469 Broadway, So. Boston, Mass. FRIE DORCHESTER ST.

Valandos nuo 9 val. rytą iki 8 val. vakare. Nedėlionis nuo 10 val. rytą iki 4 val. vakare.

Telephone So. Boston 605.
ANTANAS ŠAFALIS meistras indeda telefonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorys tės darbus prideramai.
KAINOS NEBRANGIOS. Ofisas Gyvenimas 315 W. Broadway, 133 Bowen St. SO. BOSTON, MASS.

Skaitykite ir platinkite "Darbininką." Tegul jis randa kiekvieroje grinčioje. Jei prenumerata baigiasi, tai negaišiuodamas atnaujyk.

Tel. Oxford 4900.
J. P. TUINYLA,

Užlaikom didžiausia krautuvių, deimantų, laikrodžių ir visokių žiedų, siutus ir overkotus, duodam ant bargo ir ant išmokėsių, ant lengvų išlygų. Reikalaujame agentų kiekvienam mieste su vienyty Valstijų ir Kanadoj, di delj naosimty duodam perkupčiams, dideli, naujį katalogą siunčiame ant pareikalavimo už 25 centus stampu.
J. P. TUINYLA,
322 Washington St., Boston, Mass.

Lietuvis Daktaras Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia Pa
Valandos Nuo 9 iki 11 rito. Nuo 2 iki 8 po pietu. 7-9 vakare.

SOKIŲ MOKYKLA.
Visokius užrubežinius ir amerikoniškus šokius mokina po No. 1140 Columbus Ave., Room 44 Roxbury Crossing.
Pamokos atsibūna utarninko ir ketvergo vakarais Conon Hall 20 Conant str. Mokytojas E BROWNING (Iš Rusijos)

LIETUVIS KRIAUGIUS.
Pasivų visokius drabužius pagal naujausią madą, vyriškus ir moteriškus. Darbą atlieku gerai, teisingai ir pigiai. Taipgi išprosinu, pataisau, skalbiu ir kvarbuoju.
PETRAS MAKAREVIČIUS, (Arti lietuvių bažnyčios) 105 So. Meade Str., Wilkes-Barre, Pa.

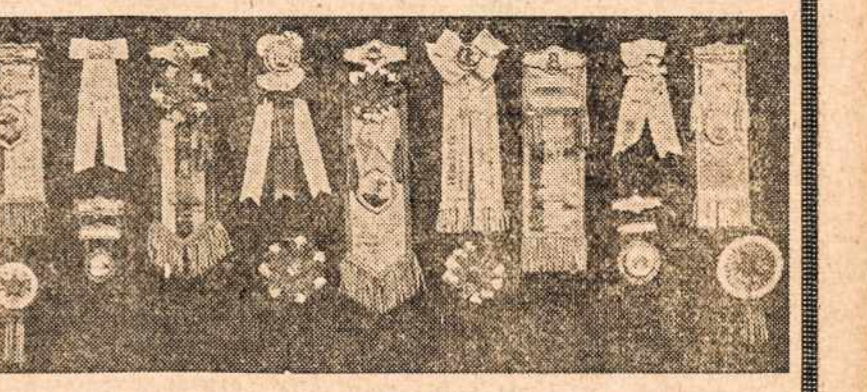
C. & P. Phone St. Paul 5947
Grabininkas ir Balzamuotojas
Pagrabus atlieku pigiai ir gražiai. Esu išėjęs mokykloj tam tikrus graborystės mokslus ir išdavęs egzaminus. Siunčiu numirėlius ir į kitus miestus ir pargabenu iš kitų miestų.
Tai-gi, vientaučiai, laidojimo reikale visuomet kreipkitės pas mane. Ofisas
JONAS GREBLIAUSKAS
500 SO. PACA ST., BALTIMORE, M. D.

BEDARBIAMS PROGA
Šiais laikais reikalinga daug merginų ir vyrų GEVERYKŲ dirbtuvėse. Mokanti ir nemokanti gali darbą gauti. Gera proga, -gerą darbą išsimokinti Adresuokite
MONTELLO EMPLOYMENT OFFICE
J. Mickevičius, savininkas. 146 Ames St. Montello, Mass. Telefonas Brockton 1562-m

Pajieškau darbo skutykloje (Barber Shop). Esu dirbęs 2 metu ir apsipažinęs su tuo amatu, pilnai suprantu visą darbą. Kalbu lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir angliškai.

Kam reikalingas toks darbininkas, atsišaukite šiūomi adresu.
K. S.,
242 W. Broadway, (22-25) So. Boston, Mass.

Savas Pas Savą Remkit Savusius.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėją šių dalykėlių: visokių ženklėlių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anameliuotų ir padengtų celuloidu. Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam panašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistikiškai. Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS,
166 MELROSE ST., :: :: :: MONTELLO, MASS.

Vienatinė Lietuviška APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduolių galite gauti kokios tik pasaulij vartojamos, bet ypatingai geros sekancios gyduoles.

Nuo Reumatizmo	1.00	Gyduolės del pataisymo apetito	1.00
Nuo slinkimo plaukų ir pleiskanų	75c.	Gyduolės del suvalnimo vidurių	50c.
Nuo kosulio, gripo ir slogos	1.00	Gyduolės nuo kosulio ir sunkaus kvėpavimo	1.00
Kraujo Valytojas	1.00	Gyduolės nuo vištakių (corn's)	15, 20 ir 25c.
Nuo saulės nudegimo	50c.	Pilės del Kepenų	75c.
Bobro lašai	1.00	ir Inkstų	75c.
Nuo suirimo Nervų	1.00	Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo	10 ir 25c.
Vaikų ramintojas	25c.	Gumas nuo dantų gėlimo	10c.
Pamoda plaukams	25c.	Tikra lietuviška Trejanka	25c.
Nuo viduriavimo suaugusiems	50c.	Visokie kviepianti muliai	10, 15 ir 25c.
Nuo viduriavimo mažiems	25c.	Perfumos visokių gėlių	50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.
Gydanti mistis nuo pučkų	50c.		
Nuo prakaitavimo kojų	25c.		
Mostis ir skysčiai niežų ir parkų	1.00		

Taip-gi turiu gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų. Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugrąžintų jums sveikatą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarnauti.

RECEPTUS SUTAISAU TEISINGAI, nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarų. Gyduolių galite reikalauti ir per laiškus, o mes prisiusime jums expresu. Visokiam reikale kreipkitės šituo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS
226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass.

Geriausias Siuvėjas.

Siutus padarau ant užsakimo nuo \$20.00 ir aukščiau.
Darbą atlieku pirmos klesos ir už mažiausią kainą.

S. C. LILIENSTERN,
172 State St., Boston, Mass. (Priešais Custom House.)

Visi skaitykite ir platinkite "Darbininką"

LIETUVIS NOTARY PUBLIC
Massachusetts valstijoje valdžios įgaliotas ir paskirtas veikti.
Specialistas išėmimui draugijoms, ko-operacijoms ir bendrovėms
Čarterių.
Išverčia visokius raštus iš lietuviškų į anglišką ir iš angliškų į lietuvišką.
Atspausdina laiškus ir kitokius dokumentus.
Suteikia visokius teisinius patarimus.
Ištenka pinigų nuo skolininkų.
Su visokiais reikalais, kaip tai padaryti sutartis, specifications, išimti pilietiskas popieras, siųsti pinigų, išimti pasportus, insurance, deeds, mortgages ir t. t. kreipkitės:
Jonas J. Ramanauskas
BROCKTON, MASS. SO. BOSTON, MASS.
Arcade Bldg. "Darbininko" ofise
Room 123 242 W. Broadway
Subatomis Kitomis dienomis
3 - 10 P. M. Telefonas S. B. 620 4 - 10 P. M.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"
"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis.
"DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lauko, apie unijas, apie darbininkų judėjimą.
"DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymų, rašytų pačių darbininkų.
"DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingeidžiausias atsitikimus.
"DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdelių ir apysakėlių.
"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama.
"DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygėlių, kurios dailumu, gražumu, turiningumu, pigumu viršija visas išleistuves.
Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius. Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsisakant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c.
Adresas:
"DARBININKAS"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Vienatinė Lietuviška Krautuviė
Kuri užlaiko visokio tavoro, reikalingo mainierieriams.
V. LUKOSEVICIA, Minersville. - - Pa.

ATSISAUKIMAS.
Pranas Juškevičius, pirmau gyvenęs Lawrence, Mass., slapstosi dabar Rusijoje. Jisai atsišaukė į vieną iš "Darbininko" sandarbininkų. Klausiasi daug rodo pasiliuosavimo dalykuose ir prašo sužinoti jo Amerikoje gyvenančio tėvo antrašą. Prano Juškevičiaus tėvas gyvena kadaiše Chicagoje. O kur jis dabar gyvena, meldžiame kas žino pranešti "Darbininko" Redakcijai. Redakcija suteiks tą linksmą žiną vargstančiam jo sūnuo Pranui. Juškevičiai iš- Suokės parapijos, Šiaulių pav., Kauno rėdybos.

- L.D.S. CENTRO VALDYBOS ANTRASAI:**
- Dvasiškas Direktorius. Kunigas F. Kemėšis, 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.
  - Pirmininkas. Motiejus Žioba, 438 W. Fourth St., So. Boston, Mass.
  - Pagelbininkė. Marijona Juškienė, 129 Melrose St., Montello, Mass.
  - Sekretorius. Jonas J. Ramanauskas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.
  - Išdininkas. Mikolas Venys, 28 Story St., So. Boston, Mass.
  - Globėjai. Jonas Petrauskas, 66 W. Fifth St., So. Boston, Mass. Vincas Kudirka, 37 Franklin St., Pranas Kuras,

Dr. Paul J. Jakmash (Jakimavičius)
Priemimo valandos: Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare 109 BROADWAY Cor. G. ST. SO. BOSTON. Tel 502 S. B.

LIETUVIAI REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "DARBININKE."

LIETUVIAI PAS SAVUS.

Pasivam drapanas sulig nauausios mados ir pagal Jūsų nurodymus.
JONAS BEEZELONIS & CO.
38 Chandler Str., Boston, Mass. (Castle Square's Block'e.)